

Hans van Houwelingen legt het transport vast

Na drie weken uitstel door installatieproblemen met de webcams is het morgenavond zover: de opening van *Until it stops resembling itself* van Hans van Houwelingen in Stroom. Hij haalde twee immense standbeelden van Thorbecke en Spinoza van hun sokkel en plaatste ze middenin de Haagse kunstinstelling. Ik was bij de opbouw en sprak de kunstenaar over de tentoonstelling en dit monumentale project.

Hans van Houwelingen staat bekend om zijn kritische reflecties op het monument. In de tentoonstelling ligt de nadruk op enkele van zijn recente projecten, zoals *Gedane zaken nemen keer* (2008), *Nationaal Gastarbeidermonument* (2010) en *Sluipweg* (2007-2009). Het gaat hem om de verhouding tussen monument en politiek, het monument en de bevolking en bovenal de relatie tussen het monument en de tijd. Een monument is in zijn ogen een fixatie in de tijd, boven het alledaagse uitgelicht door een sokkel. Wat verandert in de tijd is ons denken over het beeld. Van Houwelingen: 'Zo'n monument zegt heel veel over onszelf.' Zijn fascinatie voor monumenten komt voort uit hun positie op het snijvlak van politiek en beeldende kunst. Met *Until it stops resembling itself* wil hij reflecteren op populisme, nationale tendensen en fenomenen als *citybranding* in relatie tot hedendaagse monumenten.

Het vertrekpunt van de tentoonstelling is dat een kunstwerk in de openbare ruimte haast onmogelijk institutioneel gerepresenteerd kan worden. De expositie is daarom opgezet als een tweeluik, met *live streams* door middel van webcams op de locaties van Van Houwelingens eerdere kunstprojecten, aangevuld met negen essays van internationale kunstcritici die zijn projecten duiden. 'De tentoonstelling is geen verslag over een paar kunstwerken van mij, maar een registratie van hoe je om kan gaan met openbare ruimte, monumenten, en je eigen positie daarin.'

De monumenten op de vrachtwagen voor Stroom

De monumenten op de vrachtwagen voor Stroom

Hans van Houwelingen bij de vrachtwagen met de monumenten

Hans van Houwelingen legt het transport vast

Overleg met de kunstenaar

Spinoza monument wordt van de vrachtwagen getild

Spinoza monument wordt naar binnen getild

Spinoza in afwachting van zijn verplaatsing

Verplaatsing Thorbecke monument

Thorbecke monument wordt van de vrachtwagen getild

Thorbecke betreedt Stroom

De monumenten samen

Voor de tentoonstelling bracht Van Houwelingen het Amsterdamse standbeeld van de liberale staatsman Thorbecke (ca. 2500 kg aan brons) en het Haagse standbeeld van de vrijheidsdenker Spinoza (ca. 1000 kg) naar Stroom. Sinds enkele jaren was in Den Haag de roep te horen om de oprichting van een monument voor Thorbecke en in Amsterdam voor Spinoza. In 2008 schreef Van Houwelingen een voorstel om geen nieuwe monumenten te maken, maar om de bestaande, negentiende-eeuwse standbeelden van plaats te laten ruilen en terug te laten keren naar hun 'thuisstad'. Het plan zorgde zoals veel van zijn projecten voor controversen en de gemeenten stemden er, niet geheel onverwacht, niet mee in. Het is bijzonder dat beide gemeenten zich nu lieten overtuigen door Van Houwelingens voorstel de standbeelden naast elkaar tentoon te stellen.

Het gaat Van Houwelingen om de actuele betekenis van het gedachtegoed van deze invloedrijke figuren. Hij benadrukt dat Thorbecke en Spinoza door deze presentatie als het ware van hun voetstuk afgestapt zijn en tot leven zijn gekomen. Volgens de mythe van Pygmalion, wiens ivoren beeldhouwwerk veranderde in een levende vrouw, wil hij de gefixeerde positie van de monumenten veranderen in een hernieuwde discussie over vrijheid en democratie. Van Houwelingens idee om deze monumenten te ontregelen is gezien het politieke klimaat en de bezuinigingsplannen van het kabinet alleen maar urgenter geworden. 'Het is raar dat die beelden anderhalve eeuw hebben zitten dutten op hun sokkel en dat hun gedachtegoed ineens weer actueel wordt. Dat heeft natuurlijk alles te maken met hoe onze samenleving zich ontwikkelt. Dat we nu een neoliberale regering hebben heeft veel consequenties voor sociaaldemocratische gemeenschapsvormen, en met name de kunst krijgt er van langs. Dus het is een mooi moment om te zeggen: Spinoza en Thorbecke stap van die sokkel af en ga je eens met die zoi bemoeien.'

Van Houwelingen nodigt liberalen (en niet alleen politici) van harte uit om in Stroom te discussiëren over het toekomstideaal van de samenleving. 'Ik heb wel door dat men vindt dat de overheid niet zoveel moet subsidiëren, maar dat zit allemaal in de sfeer van maatregelen. Ik wil graag weten hoe die liberale samenleving er idealiter uitziet. Over het ideologische programma zegt niemand ooit iets. Daar is het me om te doen. Ik zou dat wel graag willen weten – al was het maar omdat we toch monumenten moeten blijven maken. Ik moet wel weten waar die monumenten straks over moeten gaan.'

Anne Ruygt is stagiaire bij Metropolis M

Hans van Houwelingen

Until it stops resembling itself

24 september - 11 december

Stroom, Den Haag

Ga naar www.stroom.nl voor de aankomende activiteiten.

Schrijf een reactie

Neem een abonnement op METROPOLIS M

Word nu lid en krijg het eerste jaar 40% korting op de winkelprijs

[Bestel nu](#)

METROPOLIS M Webshop

Koop abonnementen, nummers, boeken en edities in de webshop

[Ga naar de webshop](#)

